

Bijlage 4: Debat regels

Het voeren van een debat

Toelichting:

Bij het beargumenteren van een standpunt en het beoordelen van de argumentatie van een ander, met inbegrip van discussiëren, worden de voorwaarden beschreven waaronder je goed met elkaar kunt discussiëren. Bij een discussie gaat het erom naar elkaars bijdragen in het gesprek te luisteren en daarop te reageren. Het debat is een speciale vorm van discussiëren. De deelnemers van het debat bestrijden op basis van argumenten elkaars standpunten over een stelling. Het debat verloopt volgens een bepaald vastliggend patroon. De bedoeling is dat de verschillende standpunten over een onderwerp duidelijk worden.

Een stelling moet altijd duidelijk en voor maar één uitleg vatbaar zijn. Anders loop je het risico dat je over verschillende standpunten praat.

Een stelling is een uitspraak over een bepaald onderwerp of over een persoon. Een stelling moet discutabel zijn, dat wil zeggen dat de meningen verdeeld zijn. Anders valt er niets te discussiëren. Een debat verloopt volgens een bepaalde structuur. Er zijn drie rondes. In de eerste ronde wordt door beide partijen hun standpunt over de stelling naar voren gebracht. In de tweede ronde mogen de twee partijen op elkaars argumenten reageren. In de slotronde geeft elke partij een samenvatting van zijn standpunt of vat de gespreksleider de discussie samen.

Naast de debaters is er een onafhankelijke gespreksleider, die erop toeziet dat de regels van het debat nagevolgd worden. Daarnaast is er een tijdwaarnemer nodig, een jury, een aantal verslagleggers en natuurlijk het publiek.

Het voeren van een debat (rollen)

Rol gespreksleider:

- leidt het debat in
- ziet er op toe dat de spelregels worden nageleefd. (daarbij ondersteund door de tijdwaarnemer)
- geeft de mensen het woord
- is verantwoordelijk voor het goed verlopen van het debat zonder zelf aan het debat of de discussie deel te nemen

Rol van de tijdwaarnemer:

- Houdt voor de gespreksleider de tijd in de gaten

Rol van de verslagleggers:

- zorgen ervoor dat er twee borden zijn voor de eerste ronde
- * verslaglegger 1 schrijft de argumenten vóór op het bord
- * verslaglegger 2 schrijft de argumenten tegen op het andere bord

Rol van de juryleden

- eerste ronde: schrijven de argumenten voor en tegen op en vergelijken ze met die van de verslagleggers
- tweede ronde: noteren in trefwoorden de discussie en bekijken na afloop welke argumenten van de voorstanders en van de tegenstanders ontkracht zijn en welke niet
- noteren welke spreker de beste argumenten gebruikte? (het gaat er niet om of je het eens bent met de spreker)

- noteren welke drogredenen in het vuur van het debat gebruikt zijn
- noteren welke argumenten zijn blijven liggen

Stappenplan

Stap 1

Bepaal waarover gediscussieerd gaat worden

Stap 2

Formuleer de stelling

Stap 3

Bereid in groepjes van drie het debat voor. Verzamel zoveel mogelijk argumenten voor en tegen de stelling. Bepaal de drie belangrijkste argumenten voor de stelling. Doe hetzelfde met de tegenargumenten. Kies of jullie groepje de stelling wil verdedigen of willen aanvallen

Stap 4

Bepaal in overleg met jullie docent welk groepje van de drie de stelling gaat verdedigen en welk groepje tegen de stelling in zal gaan. Alle pro-groepjes en alle contra-groepjes bedenken nu hoe ze straks op de argumenten van hun tegenstanders zouden kunnen reageren. Elk groepje legt deze reactie op de tegenstander voor zichzelf vast.

Stap 5

Er wordt een gespreksleider, een tijdwaarnemer ten behoeve van de gespreksleider en twee verslagleggers bepaald. De overige groepsleden vormen de jury.

Stap 6

Het lokaal wordt ingericht voor het debat

Stap 7

De debaters krijgen tien minuten de tijd om hun eerste ronde voor te bereiden

Stap 8

De gespreksleider leidt het debat in en bespreekt de spelregels

Stap 9

De eerste ronde duurt 6 minuten. Ieder trio krijgt 3 minuten. Elke debater krijgt 1 minuut om zijn standpunt met één of meer argumenten naar voren te brengen. Eerst komen de voorstanders van de stelling. Daarna de tegenstanders.

Opmerking: Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om op elkaars standpunten te reageren. Dat gebeurt in de tweede ronde. Wel is het handig om de argumenten van de tegenstanders te noteren.

Stap 10

De verslagleggers presenteren in het kort de aangevoerde argumenten pro en contra. De gespreksleider ziet er op toe dat er in geval van onduidelijkheid voor helderheid wordt gezorgd.

Stap 11

De tweede ronde duurt 10 minuten. De gespreksleider leidt de tweede ronde in. De debaters gaan gedurende tien minuten in op elkaars standpunten. De sprekers mo-

gen voor hun groepje twee maal een timeout vragen van 1 minuut. Elke spreker komt aan het woord. Als je het woord wil voeren geef je dat aan door je hand op te steken.

Stap 12

De gespreksleider sluit de tweede ronde af en leidt de laatste ronde in.

Stap 13

De derde ronde van het debat: duur 4 minuten. Elk debattrio krijgt twee minuten om een samenvatting van hun standpunt en hun argumenten te geven.

Stap 14

Na het debat volgt een plenaire discussie. Juryleden, de verslagleggers en de tijdwaarnemer zijn nu publiek geworden. De gespreksleider vraagt eerst aan oud-juryleden om hun commentaar op het debat (welke argumenten zijn ontkracht?/ welke argumenten waren het best?/ welke drogrede-nen werden gebruikt?/ zijn er argumenten blijven liggen? Steek steeds je hand op als je iets wil zeggen. Daarna volgt de discussie tussen publiek en debaters. De gespreksleider rondt de discussie af met een korte samenvatting.

Opmerking: Je kunt voor het debat het aantal voor- en tegenstanders peilen. De peiling kan herhaald worden na afloop van de derde ronde en/of na afloop van de plenaire discussie.

Bron: www.fontys.nl/lerarenopleiding/tilburg/biologie/vaardigheden/links/debat.htm